II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING
af 16. april 1997
om Italiens støtte til Enirisorse SpA
(Kun den italienske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(98/212/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter i henhold til nævnte artikler at have opfordret de interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I

Ved skrivelse af 15. januar 1996 meddelte Kommissionen den italienske regering, at den havde besluttet at indlede proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, over for støtten til Enirisorse SpA og den koncern, der henhører under dette (herefter benævnt »Enirisorse«).

Enirisorse, der tidligere kontrolleredes 100 % af det offentlige italienske holdingselskab ENI, fik tilført ny kapital på 1 819 mia. ITL i tidsrummet 1992-1996. Kommissionen besluttede at indlede proceduren over for dette kapitalindskud. Kommissionens beslutning blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* [1] tilligmed opfordringen til de øvrige medlemsstater og andre interesserede parter om at fremsætte bemærkninger til de pågældende foranstaltninger.

Den italienske regering svarede ved skrivelse af 3. juli 1996, 5. august 1996 og 13. januar 1997.

Ingen andre medlemsstater eller andre interesserede parter har fremsat bemærkninger til Kommissionen.

II

I svaret på skrivelsen om procedurens iværksættelse giver Italien udførlige oplysninger om omstruktureringsplanen for Enirisorse og fremkommer tillige med følgende almindelige påstande:

1) kapitalindskuddene var ikke blevet foretaget af staten, og der var ikke blevet anvendt offentlige midler hertil

2) de kapitaltilførsler, ENI havde foretaget til fordel for Enirisorse, var i overensstemmelse med kriteriet vedrørende den private investor og udgjorde derfor ikke statsstøtte

3) kapitalindskuddene udgjorde eventuelt en statsstøtte, der var forenelig med fællesmarkedet.

Med hensyn til punkt 1) går den italienske regerings påstand ud på, at kapitalindskuddene ikke blev foretaget direkte af staten, men af ENI, og at de transaktioner, der blev foretaget af ENI over for det af ENI kontrollerede selskab Enirisorse, ikke automatisk skal tilregnes staten.

Den italienske regering anfører, at ENI i juli 1992 blev omdannet fra et offentligt økonomisk foretagende til et aktieselskab. ENI-aktierne indehaves af ministeriet for skatkammeret.

[1] EFT C 102 af 4. 4. 1996, s. 11.

Endvidere skulle ENI ikke længere være underlagt regeringens forskrifter.

I november 1995 afhændede ministeriet for skatkammeret 15 % af ENI-aktierne svarende til i alt 6 300 mia. ITL. ENI er noteret på børserne i Milano, London og New York.

Alle kapitalindskuddene er foretaget af ENI med egne midler, der hidrører fra andre selskaber i koncernen, som arbejder i andre erhvervsgrene, og er derfor ikke statsmidler.

For så vidt angår punkt 2), hævder den italienske regering, at kapitalindskuddene blev foretaget udelukkende med ENI's egne midler med henblik på finansiering af et vidtgående program for lukninger, afviklinger og omstruktureringer af selskaber og/eller virksomhedsformer, der ikke var af betydning. Endvidere skulle kapitalindskuddene have været en mindre kostbar løsning for selskabet end en akkordprocedure.

Den italienske regering hævder, at selskabets adfærd med hensyn til kapitalindskuddene var i overensstemmelse med De Europæiske Fællesskabers Domstols begrundelse i dommen af 21. marts 1991 i sag 303/88, Italien mod Kommissionen ([1]). Domstolen bekræfter heri, at et moderselskab i et begrænset tidsrum kan påtage sig at dække tabene i et af sine datterselskaber, således at dette kan standse driften på de bedst mulige betingelser. Domstolen tilføjer, at sådanne beslutninger kan være begrundet ikke blot i muligheden for herved at opnå en indirekte økonomisk gevinst, men også i andre overvejelser, f.eks. ønsket om at bevare koncernens image eller omlægge dens virksomhed.

Subsidiært anførte den italienske regering den i punkt 3) omhandlede bemærkning om, at kapitalindskuddene skulle være en statsstøtte, der er forenelig med fællesmarkedet i henhold til artikel 92, stk. 3, litra a) og c), fordi de fremmer udviklingen på lang sigt i betrængte regioner, der gennemgår en industriel krise, og fremmer strukturomlægningen af en vigtig økonomisk virksomhedsform uden at ændre samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.

Set i lyset af EF's rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ([2]) (herefter benævnt: de pågældende EF-rammebestemmelser) viser kapitalindskuddene sig ifølge den italienske regering at være i overensstemmelse med de deri omhandlede almindelige betingelser.

III

Enirisorse oprettedes i 1991 som et »rent« holdingselskab med henblik på bedst muligt at udnytte ENI-koncernens økonomiske og finansielle midler og med det grundlæggende formål at samle forvaltningen af koncernens kapitalinteresser i følgende former for virksomhed under én styrelse:

a) minedrift vedrørende non ferro-metaller, udvinding af svovlkis og dettes omdannelse til svovlsyre samt kulminedrift under virksomheden Carbosulcis, der henhører under Agip Miniere (12 selskaber og 21 produktionssteder)

b) kulminedrift i udlandet, fremstilling af koks i italien og afsætning af kul og koks såvel i Italien som i udlandet under virksomheden Agipcoal (25 selskaber og 11 produktionssteder)

c) forarbejdning af non ferro-metaller under virksomheden Nuova Samim (syv selskaber og tolv produktionssteder)

d) uorganisk kemiindustri vedrørende barium, bor og klor/soda/potaske og slibemidler og sintrede produkter samt forskning i reststoffer under virksomheden Samatec (fem selskaber og ni produktionssteder).

ENI og dettes aktionær besluttede i 1991 at trække sig ud af ikke-strategiske virksomhedsformer for at rette op på lønsomheden for de strategiske ved at udskille disse fra de tabsgivende former for virksomhed. Det endelige formål med hele foranstaltningen var privatisering af holdingselskabet.

Med henblik herpå har Enirisorse udarbejdet en plan for særlige foranstaltninger, der omfatter:

a) For så vidt angår de former for virksomhed, der tidligere henhørte under Agipcoal (kul og koks), og som i almindelighed udviste økonomisk tilfredsstillende resultater: fuldstændig privatisering, efter forudgående lukning af et koksfremstillingssted, idet dette ville muliggøre en forbedring af de forskellige former for virksomhed.

b) For så vidt angår de former for virksomhed, der tidligere henhørte under Agip Miniere:

   1) afståelse af selskabet/kapitalandele i udlandet, der økonomisk set er værdifulde eller i hvert fald af interesse for private erhvervsdrivende

   2) afvikling, ledsaget af lukning af produktionsstederne, af al minedrift i Italien, på trods af de høje udgifter til udbedring af miljøet og til personaleafgang, idet der er tale om virksomhedsformer, der giver strukturelt betinget tab (minedrift vedrørende non ferro-metaller, svovlkis og kul)

   3) omstrukturering med beskedne investeringer af svovlsyrevirksomheden, som derved ville kunne forbedres og afstås.

c) For så vidt angår de former for virksomhed, der tidligere henhørte under Samatec (uorganiske kemiske produkter og slibemidler):

([1]) Sml. 1991, s. I-1443, præmis 21.
([2]) EFT C 368 af 23. 12. 1994, s. 12.

1) afvikling, med lukning af produktionsstederne, af de former for virksomhed, der giver strukturbetinget tab (slibemidler)

2) afståelse af de former for virksomhed, der ville kunne forvaltes af andre erhvervsdrivende, og hvis lukning i øvrigt ville have medført store udgifter til miljøudbedring (barium, bor, klor/soda/potaske, kunstige diamanter).

d) For så vidt angår de former for virksomhed, der tidligere henhørte under Nuova Samim (metalindustri):

1) afståelse af selskaber/sektorer, der havde vakt tydelig interesse hos andre erhvervsdrivende, og som ville have afstedkommet store udgifter i forbindelse med afvikling/lukning

2) omstrukturering af metaludvindingsindustrien med henblik på efterfølgende privatisering

3) afvikling af usælgelige underordnede former for virksomhed.

Samtidig har Enirisorse planlagt en række foranstaltninger til rationalisering af selskabet, der skal gennemføres ved at samle andre selskaber, der allerede er ledende i en sektor eller på et område inden for ENI-koncernen under én styrelse.

På grundlag af denne plan er der gennemført følgende foranstaltninger:

a) omlægning af selskabet ved fusion i Enirisorse med selskaber, der er ledende inden for de forskellige virksomhedsområder (Agip Miniere, Agipcoal, Nuova Samim, Terfin, Samatec) og andre mindre selskaber (Temav, Ardisia, Unicoke osv.); forvaltningerne er blevet indskrænket fra 14 til to og de deri ansatte fra 650 til 216 pr. 31. marts 1996

b) lukning af i alt 16 metalindustrier, andre industrier og mineindustrier, der gav tab og ikke kunne rettes op, og lukning af fem mindre metalfremstillingslinjer

c) afvikling af mineselskaber og andre selskaber, der gav tab og ikke kunne rettes op, med henblik på privatisering (SIM, Carbosulcis, Mineraria Campiano, Attività Meridionali, Simur og andre mindre selskaber), og af handels- og finansieringsselskaber, der ikke længere var brug for (Nonfermet, Eurobatex, Nuova Samim Metals, Agipcoal International og andre mindre selskaber)

d) afståelse af alle selskaber og kapitalandele i selskaber, der arbejder inden for kul- og kokssektoren (Agipcoal USA, Agipcoal South Africa, Agipcoal Australia, Carbones des Guasare, Nuova Italiana Coke og andre mindre selskaber)

e) afståelse/afvikling af alle selskaber i den uorganiske kemiindustri og sektoren for slibemidler (Società Chimica di Larderello, Società Sali di bario, Eurosic, Supradiamant, Karl Hertel)

f) afståelse af alle former for virksomhed (selskaber og afdelinger) i sektoren for aluminium (Sacal), sekundær forarbejdning af kobber (stabilimenti di Moncalieri, Pieve Vergonte og Sulmona), behandling af stålværksrøggasser (Ponte Nossa) samt sekundært bly (anlæggene i Paderno Dugnano og Marcianise)

g) afståelse af Comerint (afdelinger for ingeniørvæsen og uddannelse) og af selskabet Manifatture Cotoniere del Mezzogiorno.

Som følge af afståelserne, fusionerne i Enirisorse af uanvendelige selskaber og selskabsafviklingerne blev antallet af igangværende selskaber i tidsrummet mellem 1992 og marts 1996 nedskåret fra 60 til tre: Pertusola Sud, Nuova Solmine, begge kontrolleret af Enirisorse, og selve Enirisorse.

Antallet af igangværende produktionssteder er nedskåret fra 56 til fem pr. 31. marts 1996, hvoraf tre henhører under Enirisorse (det integrerede center i Portovesme/San Gavino for zink og primært bly; anlægget i Porto Marghera for kobber, afdelingen for bronze/messing i Paderno Dugnano), ét i Pertusola Sud (Crotone for zink) og ét i Nuova Solmine (Scarlino for svovlsyre).

Antallet af ansatte er nedskåret fra 10 200 pr. 31. december 1991 til ca. 2 800 pr. 30. april 1996 (heri medregnet de ansatte i selskaber, der er under afvikling eller ikke længere er i drift).

Ovennævnte selskaber og fem anlæg udgør Enirisorse strategiske virksomheder (kobber, bly, zink og svolvsyre). Ifølge planen skal de strategiske virksomheders økonomiske og finansielle effektivitet rettes op gennem salg og lukning af en del af disse anlæg/selskaber, således at der kun bliver to produktionssteder tilbage.

Den nuværende situation er som følger

a) afdelingen af bronze/messing i Paderno Dugnano er aftået

b) for anlægget i Porto Marghera har en mulig køber afgivet tilbud

c) anlægget i Pertusola Sud vil blive lukket eller nedlagt inden udgangen af 1997 eller afstået til en køber, der vil omdanne anlægget til en produktionsenhed sandsynligvis for nikkel.

Tilbage er således produktionsstederne i Portovesme/San Gavino (zink og bly) og i Scarlino (svovlsyre) som Enirisorses sidste strategiske virksomheder.

Ved udløbet af femåret 1992-1996 vil Enirisorse af sin aktionær have modtaget et kapitalindskud på 1 819 mia. ITL til gennemførelse af planen.

I samme tidsrum regner Enirisorse med gennem afståelserne af selskaber og afdelinger at opnå 840 mia. ITL.

Sammensætningen af de beløb, der er opnået ved afståelse er følgende (heri medregnet de anslåede beløb fra afståelser, der endnu ikke er afsluttede):

i) 454 mia. ITL fra afståelsen af selskaberne på området for kul og koks

ii) 220 mia. ITL fra afståelsen af kapitalinteresserne i ENI International Holding, Sofid, Padana Assicurazione

iii) 107 mia. ITL fra afståelsen af afdelingerne i metalindustrien (tidligere Nuova Samim)

iv) 58 mia. ITL fra afståelsen af mindre selskaber i andre sektorer.

Det samlede beløb for indbetalingerne fra aktionærerne og for afståelserne svarer til 2 658 mia. ITL og vil i femåret blive udnyttet som følger:

a) 448 mia. ITL til nedsættelse af den oprindelige gæld, Enirisorse og Nuova Samim, der er indgået i Enirisorse, har, først og fremmest til finansieringsselskaberne i ENI-gruppen

b) 822 mia. ITL til dækning af underskuddet, herunder forudgående tab, i mineselskaberne og andre selskaber, der er under afvikling, eller hvis drift er indstillet. Udgifterne til afviklingerne er først og fremmest udgifter til personale indtil dettes fratrædelse, udgifter til genplacering eller tilskyndelse til afgang, udgifter til miljøet (sanering af produktionsstederne og anbringelse af slagger).

   Sammensætningen af de foranstaltninger, der er nødvendige til dækning af udgifterne til afvikling, er som følger:

   i) 425 mia. ITL til selskaber henhørende under det tidligere Agip Miniere (SIM, SIMUR, Mineraria Campiano, Agip Australia)

   ii) 160 mia. ITL til Carbosulcis

   iii) 115 mia. ITL til Samatec

   iv) 113 mia. ITL til selskaber i andre sektorer (det tidligere Terfin)

   v) 9 mia. ITL til mindre selskaber

c) 53 mia. ITL til den omstrukturering af Nuova Solmine, der blev indledt i tidsrummet 1992-1993, gennem afståelse af virksomhederne for udvinding af svovlkis, lukning af minerne, iværksættelse af miljøforanstaltninger, omlægning af anlæggene til fremstilling af svovlsyre af svovl (med nedskæring af produktionskapaciteten) og det overskydende personales genplacering eller afgang; således omstruktureret har Nuova Solmine givet afkast siden 1995, nemlig 10 046 mio. ITL i 1995, 5 312 mio. ITL i 1996; for 1997 forventes et afkast på 7 057 mio. ITL og for 1998 på 10 590 mio. ITL

d) 973 mia. ITL til omstrukturering (tabene i det pågældende tidsrum medregnet) af de metalvirksomheder, der tidligere henhørte under Nuova Samim, der siden er indgået i Enirisorse. Udgifterne til omstruktureringen er fordelt således:

   1) 93 mia. ITL til de afviklede eller afståede selskaber

   2) 280 mia. ITL til Pertusola Sud (Crotone), heraf 123 mia. ITL til dækning af vedligeholdelsesinvesteringer og tab i regnskabsåret (77 mia. ITL i toåret 1992-1993; 33 mia. ITL i toåret 1994-1995; 13 mia. ITL i 1996); restbeløbet på 157 mia. ITL består af de særlige udgifter (tilskyndelser til afskedigelse af ansatte på 26 mia. ITL, udgifter til anbringelse af slagger og miljøforbedring på 95 mia. ITL, udgifter i forbindelse med udtørring af indtægtskilder på 36 mia. ITL)

   3) 600 mia. ITL til metalvirksomheder under det tidligere Nuova Samim, heraf 200 mia. ITL til særlige udgifter i det pågældende tidsrum (100 mia. ITL til tilskyndelser til afgang og 100 mia. ITL til miljøforanstaltninger) og 400 mia. ITL til driftstab (243 mia. ITL) og investeringer (157 mia. ITL) i tidsrummet 1992-1996

e) 362 mia. ITL til dækning af driftsudgifter, finansieringsudgifter og særlige udgifter i holdingselskabet Enirisorse. Af dette beløb skyldes 117 mia. ITL særlige udgifter (hovedsagelig tilskyndelser til personaleafgang) og 245 mia. ITL driftsudgifter og finansielle udgifter.

Omstruktureringen af Enirisorse består kort sagt hovedsagelig i, at selskabet opgiver en stor del af sine forskellige virksomheder i form af lukning/afvikling af kontrollerede selskaber og produktionssteder eller afståelse til tredjepart. Efter omstruktureringen består Enirisorse (marts 1996) af Pertusola Sud, Nuova Solmine (begge kontrolleret af Enirisorse) og af selve Enirisorse. Antallet af produktionssteder er skåret ned fra 56 til fem. Enirisorse kontrollerede direkte det integrerede center i Portovesme/San Gavino, anlægget i Porto Marghera og afdelingen for bronze/messing i Paderno Dugnano; Pertusola Sud kontrollerede anlægget i Crotone og Nuova Solmine anlægget i Scarlino.

Disse produktionsenheder udgør sammen med den centrale forvaltning kernen i det omstrukturerede selskab Enirisorse.

For at opnå økonomisk-finansiel effektivitet er det imidlertid nødvendigt med en yderligere nedskæring af de strategiske virksomhedsformer. Med henblik herpå er det bestemt, at anlæggene i Marghera, Paderno Dugnano og Pertusola Sud skal opgives. Disse anlæg og selskaber skal afstås eller lukkes i 1997. Kun Enirisorses produktionsanlæg i Portovesme/San Gavino (bly og zink) og svovlsyrefremstillingen i Nuova Solmine er for øjeblikket i drift, men det er ganske klart, at også disse virksomheder skal privatiseres.

Den samlede foranstaltning har i høj grad indskrænket Enirisorses virksomhed, således som det fremgår af koncernens årsomsætning, der er faldet fra 1 867 mia. ITL i 1992 til 810 mia. ITL (skøn) i 1997.

Også for så vidt angår de strategiske virksomhedsformer er der sket en kapacitetsnedskæring som endnu står på, således som det fremgår af følgende tabeller vedrørende udviklingen i produktionskapaciteten for bly, zink, kobber og svovlsyre og i antallet af afsatte i disse sektorer:

Udviklingen i produktionskapaciteten

	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Bly	(*) (1) (*) (2)	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)	(*) —
Zink	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
Kobber (3)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	—
Svovlsyre	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)

(*) Fortrolige oplysninger. En del af teksten er udeladt efter ønske fra den italienske regering.

(1) Primært bly.

(2) Sekundært bly.

(3) Kobberkatoder, legeringer og rør.

Udviklingen i antallet af ansatte

	1992	1993	1994	1995	1996
Bly	618	564	513	442	297
Zink	1 636	1 542	1 398	1 310	1 284
Kobber	518	558	345	318	202
Svovlsyre	346	274	252	209	187
I alt	3 118	2 938	2 508	2 279	1 970

Ved hjælp af de omtalte omstruktureringsforanstaltninger er det lykkedes at opnå et mærkbart fald i Enirisorses tab. Følgende tabel angiver tabenes forløb:

(mia. ITL)

	Almindelige driftsudgifter	Særlige udgifter som følge af omstruktureringen	I alt
1992	(*)	(*)	(*)
1993	(*)	(*)	(*)
1994	(*)	(*)	(*)
1995	(*)	(*)	(*)
1996	(*)	(*)	(*)
1997	(*)	(*)	(*)
1998		(*)	(*)
1999		(*)	(*)

(*) Fortrolige oplysninger. En del af teksten er udeladt efter ønske fra den italienske regering.

Tabet på 48 mia. ITL i 1997 skyldes Pertusola Sud, der fremstiller zink. Dette selskab vil blive lukket eller afstået i årets løb. Gennemføres salget, vil den kommende ejer omlægge virksomhedens produktion fra zink til nikkel. Også for Portovesme er der modtaget et uigenkaldeligt købstilbud. Med hensyn til Nuova Solmine er der forhandlinger i gang med en sandsynlig køber.

Udsigterne for Portovesme/San Gavino (bly og zink) og Nuova Solmine (svovlsyre) er gode. Nuova Solmine har givet afkast i de seneste år, og der regnes med, at det vil fortsætte hermed i fremtiden. Også for så vidt angår Enirisorses fremstilling af bly og zink, er udsigterne tilfredsstillende. Udsigterne på verdensmarkedet for disse varer udtrykt i priser, forbrug og nedskæring af slagger er positive for de kommende tre år. Dernæst forventes der en nedgang. For de kommende fire år forventes der følgende afkast: 11 288 mia. ITL i 1997, 49 675 mia. ITL i 1998, 80 710 mia. ITL i 1999 og 47 046 mia. ITL i 2000.

IV

For at kunne vurdere, om der i kapitalindskuddene gemmer sig en statsstøtte undersøger Kommissionen kapitalstrømmene mellem den italienske stat, den seneste aktionær og Enirisorse i lyset af det princip, der gælder for en investor, der arbejder under normale markedsvilkår, og som Kommissionen knæsatte i meddelelsen til medlemsstaterne ([1]) om offentlige virksomheder i fremstillingssektoren. På grundlag af dette princip gemmer der sig en statsstøtte i en finansiel transaktion, dersom denne ikke ville være blevet foretaget af en privat investor, der arbejder under normale markedsvilkår.

På baggrund af de oplysninger, Kommissionen er i besiddelse af, andrager de investeringer, den italienske stat foretog i Enirisorse gennem dettes holdningselskab ENI, 1 819 mia. ITL i femåret 1992-1996.

Indtil for ganske kort tid siden var 100 % af aktierne i ENI ejet af det italienske ministerium for skatkammeret. Forsamlingen af aktionærer, dvs. ministeriet for skatkammeret, udpegede i overensstemmelse med italiensk ret ENI's bestyrelse. Ét at bestyrelsesmedlemmerne er stadig en embedsmand fra dette ministerium. Sådan var situationen i 1991/1992, da der blev truffet beslutning om at omstrukturere Enirisorse.

Kapitalindskuddene blev finansieret ved hjælp af fortjeneste, som ENI's aktionær, dvs. den italienske stat, havde andetstedsfra.

De midler, ENI stillede til rådighed for Enirisorse, betragtes derfor som statsmidler som omhandlet i traktatens artikel 92, stk. 1.

Kapitalindskuddene fra ENI til finansiering af Enirisorses omstrukturering præges af utilstrækkeligt finansielt udbytte, idet omstruktureringen hovedsagelig består i blotte og bare privatiseringer samt afviklinger og privatiseringer som følge af investeringer. Der kunne således ikke påregnes et udbytte, der stod i rimeligt forhold til kapitalindskuddets størrelse, og det kan derfor ikke hævdes, at ENI handlede, som en privat investor ville have gjort. Enirisorse havde endvidere store tab i over fem år, hvilket er et tidsrum, der er alt for langt til, at det kan anses for at være »et begrænset tidsrum« som omhandlet i den tidli-

([1]) EFT C 307 af 13. 11. 1993, s. 3.

gere nævnte domstolsdom ([1]). En privat erhvervsdrivende ville have omstruktureret eller afviklet Enirisorse på et tidligere tidspunkt for at undgå, at tabene fortsatte.

Enirisorse virkede inden for forskellige sektorer såsom udvinding af non ferro-metaller, kul, koks, bly, zink, forarbejdning af non ferro-metaller og uorganisk kemi. Disse varer indgår i samhandelen i EF og på verdensplan. En støtte på 1 819 mia. ITL til Enirisorse indebærer fare for konkurrencefordrejning, og den påvirker samhandelen i EF.

Der må derfor anlægges den betragtning, at det samlede kapitalindskud, der blev foretaget mellem 1992 og 1996, udgør statsstøtte som omhandlet i traktatens artikel 92, stk. 1, og EØS-aftalens artikel 61, stk. 1.

I traktatens artikel 92, stk. 2 og 3, er det fastsat, hvilke statsstøttetyper der er forenelige med fællesmarkedet.

På baggrund af transaktionens art, koncernens forskelligartede former for virksomhed og dens produktionssteder, og fordi de finansielle foranstaltninger ikke havde regionale formål, finder traktatens artikel 92, stk. 2 og 3, litra b), ikke anvendelse på den pågældende statsstøtte, og kun den i artikel 92, stk. 3, litra c), fastsatte undtagelsesbestemmelse, der vedrører støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene, kan komme i betragtning.

Kapitalindskuddene til fordel for Enirisorse blev foretaget med henblik på at finansiere en påtænkt omstrukturering, der i sidste ende tog sigte på selskabets fuldstændige afvikling.

Kommissionens politik vedrørende statsstøtte til omstrukturering er belyst i rammebestemmelserne desangående ([2]).

I disse rammebestemmelser understreger Kommissionen, at den foretager en streng vurdering af, hvorvidt den slags støtte er forenelig med fællesmarkedet, fordi denne kan føre til, at sociale eller industrielle problemer utilsigtet flyttes fra en medlemsstat til en anden.

For at Kommissionen kan tillade støtte til omstrukturering af en virksomhed, må støtteplanen således opfylde følgende almindelige betingelser:

1) den skal inden for et rimeligt tidsrum føre til genopretning af virksomhedens økonomiske og finansielle effektivitet på længere sigt

2) den må ikke medføre utilbørlig konkurrencefordrejning

3) den skal stå i et rimeligt forhold til omstruktureringens omkostninger og fordele

4) den skal gennemføres fuldt ud

5) den skal underkastes tilsyn, og der skal indsendes rapporter om planen.

Kun når disse betingelser er opfyldt, kan støttens virkninger anses for at være forenelige med den fælles interesse som omhandlet i traktatens artikel 92, stk. 3, litra c).

1. **Genoprettelse af lønsomhed samt privatisering**

I almindelighed er det en absolut betingelse, at omstruktureringsplanen sikrer den pågældende virksomheds sanering samt genoprettelse af dens økonomiske og finansielle effektivitet på længere sigt, hvis planen skal kunne godkendes.

I Enirisorses tilfælde tog omstruktureringsplanen sigte på afvikling af selskaber gennem lukninger, afståelser og omstruktureringer med påfølgende privatisering.

Som tidligere påvist medførte foranstaltningerne en omfattende indskrænkning af Enirisorses tab i de år, planen blev gennemført: tabene som følge af den løbende drift faldt fra 551,2 mia. ITL i 1992 til 98,6 mia. ITL i 1996. De påregnede tab for 1997, svarende til 48 mia. ITL skyldes zinkfremstillingsvirksomheden Pertusola Sud, der vil blive lukket eller nedlagt i årets løb eller solgt til en investor, der har vist interesse. Virksomheden vil imidlertid ikke længere fremstille zink. En af årsagerne til at indlede proceduren var, at Kommissionen foreløbigt konkluderede, at Enirisorses finanielle situation ikke var blevet saneret efter de forskellige afviklinger og afståelser af selskaber. Dette var tilfældet ved procedurens iværksættelse, da omstruktureringen endnu var i gang og ikke havde båret frugt. Som sagt er Enirisorses finansielle situation dog stærkt ændret, idet gælden er mindsket, og den eneste tilbageværende tabsgivende virksomhed (zinkfremstillingsvirksomheden Pertusola Sud) vil blive privatiseret i løbet af 1997. Efter denne privatisering vil Enirisorse bestå udelukkende af Portovesme og Nuova Solmine, der begge er lønsomme.

Det er således lykkedes Enirisorse at afstå alle sine ikkestrategiske virksomheder, og den er stadig i færd med at indskrænke dimensionerne af de strategiske virksomheder. Derved har Enirisorse kunnet mindske gælden, og ved salg eller lukning af Pertusola Sud vil den have skaffet sig af med det sidste tabsgivende selskab.

([1]) Sml. 1991, s. I-1443, præmis 21.
([2]) EFT C 368 af 23. 12. 1994, s. 12.

Endvidere har de italienske myndigheder påvist, at omstruktureringen ikke er standset ved Enirisorses strategiske virksomheder, således som det antoges ved procedurens iværksættelse. Efter den første omgang af afståelser af en stor del af sine virksomheder fremstod Enirisorse med andre dimensioner, idet den nu bestod af kun tre selskaber, der ansås for at være den strategiske kerne. Privatiseringen af disse selskaber er i gang og vil snart være afsluttet. Efter afståelsen af anlæggene i Porto Marghera og Paderno Dugnano tillige med selskabet Pertusola Sud vil de tilbageværende virksomheder nemlig være lønsomme. Det er derfor ikke længere rigtigt, at de strategiske virksomheder opsluger ENI's midler. Omstruktureringen har med hensyn til disse virksomheder medført en indskrænkning af produktionskapaciteten og en sænkning af beskæftigelsesniveauet.

Desuden har de italienske myndigheder over for Kommissionen forpligtet sig til at privatisere de to tilbageværende selskaber. Privatiseringen er allerede i gang, og der er fremkommet uigenkaldelige tilbud fra interesserede købere, der er private selskaber. Når privatiseringen er tilendebragt, vil Enirisorse blive afviklet modsat det, der var antagelsen ved procedurens iværksættelse, da det ikke stod klart, om omstruktureringen ville medføre en videreførelse af Enirisorses virksomhed. I denne situation, hvor der er tale om fuldstændig privatisering og afvikling af Enirisorse, er det op til de nye ejere at sikre selskabets endegyldige lønsomhed uden bistand fra staten.

Privatiseringen vil gøre en ende på Enirisorses direkte finansielle tilknytning til den italienske stat og selskaberne vil ikke længere nyde godt af vedvarende offentlige finansieringer.

2. **Forhindring af utilbørlig konkurrencefordrejning**

En yderligere betingelse for, at der kan bevilges støtte til omstrukturering er, at der vedtages foranstaltninger, som så vidt muligt kan danne modvægt mod de negative indvirkninger på konkurrenterne. Ellers ville støtten stride mod den fælles interesse, og den ville ikke kunne være omfattet af undtagelsen efter traktatens artikel 92, stk. 3, litra c).

Enirisorse omstrukturering udgør en bemærkelsesværdig bestræbelse for at nedsætte selskabets produktionskapacitet inden for alle vareområder. Årsomsætningen, der er faldet fra 1 867 mia. ITL i 1992 til 810 mia. ITL i 1997 viser klart denne indskrænkning. Ved procedurens iværksættelse var Kommissionen ikke klar over, hvilke omfattende indskrænkninger af virksomheden Enirisorse havde planlagt for de strategiske virksomheder, og på baggrund af de dengang foreliggende oplysninger antog Kommissionen, at omstruktureringen ikke ville få virkning for disse virksomheder. Af de oplysninger, den italienske regering gav som svar på procedurens iværksættelse, fremgik det, at omstruktureringen også omfattede de strategiske virksomheder, idet disse skulle nedsættes kraftigt: blyfremstillingen er nedsat med 45 %, zinkfremstillingen med 40 %, kobberfremstillingen med 100 % og svovlsyrefremstillingen med 38 %.

Også antallet af ansatte i disse erhvervsgrene er i høj grad indskrænket: det faldt mellem 1992 og 1996 fra 618 til 297 i blysektoren, fra 1 636 til 1 284 i zinksektoren, fra 518 til 202 i kobbersektoren og i 1997 fra 346 til 187 i svovlsyresektoren.

På baggrund af disse betragtninger må det konkluderes, at Enirisorses omstrukturering og deraf følgende markedsstilling ikke vil indvirke på konkurrencen på en måde, der strider mod den fælles interesse.

3. **Forholdet mellem støtte og omstrukturering**

Som tidligere nævnt er kapitalindskuddene fra de tidligere år blevet anvendt til at dække udgifterne i forbindelse med nedbringelse af Enirisorses gæld, afvikling og lukning af selskaber og anlæg samt omstrukturering af en række andre selskaber og anlæg.

Det skal bemærkes, at støttemodtageren i høj grad har bidraget til omstruktureringsplanens finansiering og afvikling under anvendelse af afkastet fra salget af indtægtskilder og kontrollerede selskaber. På tidspunktet for procedurens iværksættelse herskede der tvivl om, hvorvidt der overhovedet kunne påvises et sådant bidrag. Kommissionen er af den italienske regering blevet fuldt ud bekræftet i, at afkastet af afståelsesforanstaltningerne er blevet anvendt til medfinansiering af omstruktureringens øvrige afsnit. Som tidligere nævnt andrager de samlede udgifter til omstruktureringen til dato 2 658 mia. ITL, som Enirisorse har finansieret med kapitalindskud på 1 819 mia. ITL og med 840 mia. ITL ved hjælp af afkastet af afståelserne. Disse udgifter ville ikke kunne være blevet dækket, hvis ikke Enirisorse havde anvendt afkastet fra salget af de forskellige indtægtskilder til omstrukturering. Sidste omgang af privatiseringen af Enirisorses omstrukturerede virksomheder vil yderligere bidrage til at finansiere disse udgifter. Dette bidrag er det højeste, støttemodtageren kan yde.

Under disse omstændigheder må det antages, at støtten til Enirisorse ikke giver selskabet eller de selskaber, det kontrollerer, eller de anlæg, der stadig er i drift, et overskud af likviditet, der ville kunne anvendes til konkurrenceforvridende fremstød på markedet uden forbindelse med omstruktureringen, eller til at finansiere nye investeringer, der ikke er omfattet af omstruktureringen.

4. **Fuldstændig gennemførelse af omstruktureringsplanen**

Ifølge en af de andre betingelser, der er fastsat i de pågældende EF-retningslinjer, skal virksomheden gennemføre den omstruktureringsplan, Kommissionen har forelagt og godkendt. Som sagt består planen i salg og afvikling af selskaber, der ejes af Enirisorse, omstrukturering af de strategiske virksomheder med henblik på privatisering af de pågældende virksomheder, effektiv privatisering af disse og i sidste omgang afvikling af Enirisorse. Eftersom Italien har forpligtet sig til at gennemføre denne plan fuldstændigt, må det konkluderes, at denne betingelse vil blive overholdt.

5. **Tilsyn og rapporter**

Afslutningen af den igangværende privatisering (Pertusola Sud) og privatiseringerne af Portovesme/San Gavino og Nuova Solmine bør ske under Kommissionens tilsyn. Med henblik herpå bør de italienske myndigheder jævnligt indsende rapporter om, hvor langt man er nået med privatiseringerne, om Enirisorses finansielle situation og om afkastet af privatiseringerne —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Italiens støtte i tidsrummet 1992-1996 til fordel for Enirisorse SpA i form af kapitalindskud på 1 819 mia. ITL og hjælpemidler til omstruktureringen med henblik på opfyldelse af den dertil hørende plan er forenelig med fællesmarkedet og EØS-aftalen i henhold til EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), og EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra c), på betingelse af, at nærværende beslutnings artikel 2 og 3 overholdes.

Artikel 2

Italien opfylder forpligtelsen til at privatisere de selskaber og produktionssteder, der endnu henhører under Enirisorse SpA og foretager den endelige afvikling af disse selskaber. Privatiseringerne afsluttes senest den 31. december 1998. Afkastet af privatiseringerne må ikke anvendes af ENI til investeringer i andre selskaber, som det ejer, men til at dække eventuelle yderligere udgifter i forbindelse med Enirisorses afvikling.

Artikel 3

1. Italien deltager fuldt ud i Kommissionens arbejde med at tilse nærværende beslutnings gennemførelse og tilstiller Kommissionen halvårsrapporter med oplysninger om bl. a.:

a) forløbet af de privatiseringer, der endnu skal foretages, og afkastet fra disse

b) forløbet af den endelige afvikling af Enirisorse SpA med angivelse af eventuelle andre afviklingsomkostninger

c) den seneste finansielle situation for Enirisorse SpA.

2. Den første rapport skal være Kommissionen i hænde inden den 1. oktober 1997, og de efterfølgende rapporter forelægges hvert halve år.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til Den Italienske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. april 1997.

På Kommissionens vegne

Karel VAN MIERT

Medlem af Kommissionen